

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiae Venusinae, ac deinde Aesinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1706

Litterarum Testimonialium pro eadem favore Sacerdotis Formula XI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62406)

2. Hi etenim Clerici tamquam Ecclesiæ inutiles sunt repellendi ab Ordinibus, & non commendandi, & semper præferendi sunt alii, qui de Ecclesia benemeriti gratum valeant eidem præstare famulatum, juxtà monitum *Text. in cap. Grave de præbend.* Nullo habito respectu ad nobilitatem conditionis, aut divitias attestationem deposcentium: Quia si ipsi erubescunt Ecclesiæ inservire, erubescat Episcopus eos in partem Domini vocare; Dominus enim ipse est hæreditas eorum, *Deuter. cap. 18.* eisque respondeat, quod nobilitas morum plus ornat, quàm genitorum, *cap. Nos qui 40. dist.* Et quod, qui extollit nobilitatem, deprimit conditionem Clericatus, cum Piscatori Petro, Fabri filio successorem quæramus, non Augusto, ut nobilium fastum retundendo eos increpat *Glof. in cap. Quoniam venusto 24. quæst. 1. verb. invidia.* Et tandem quod non generis, sed virtutum nobilitas, vitæque honestas gratum Deo faciunt, & idoneum fervitorem, prout Papa docet *in cap. Venerabilis 37. de Præbend.* & notat etiam *Ricc. prax. For. Eccles. part. 3. resol. 322. & par. 4. resol. 229. n. 3.*

3. CUM SIT PAUPER. Expressio, ac mentio paupertatis valdè juvat, si fieri

potest: Quia de jure Clericus pauper diviti, & carens Beneficio, jam proviso præfertur cæteris paribus, *Barbol. de Offic. & Potest. Episcop. alleg. 69. num. 103.* Immo si pauper sit dignus, debet institui omisso digniore divite, ut dicit *Hof. in cap. Tuam n. 12. de etat. & qualit.* & alii apud *Vivian. de Jurep. par. 2. lib. 13. c. 9. n. 9.* & *Gonzal. ad regul. 8. Cancell. glof. 2. num. 12.* quod intellige de Beneficiis simplicibus.

Testimonialis pro Dataria favore Sacerdotis.

FORMULA XI.

SUMMARIUM.

- 1 Beneficia debentur habenti majores qualitates.
  - 2 Canonicatus Cathedralis dicitur Beneficium simplex.
- Canonici Cathedralis debent habere majorem habilitatem, quàm alii Clerici, ut possint consilio Episcopum, & Ecclesiam juvare, *ibid.*
Canonici Cathedralis præsumuntur periti, & consilio maturi, *ibid.*

N. Episcopus N.

UNIVERSIS, & singulis has præsentis testimoniales litteras inspecturis notum facimus, & verbo veritatis testamur *Presbyterum N. 7. U. D.* Civem hujus Civitatis nullo delicto inquisitum, neque aliqua Censura Ecclesiastica, seu Canonico impedimento innodatum, esse bonis, & honestis moribus imbutum, scientiaque præditum, & proindè ad quæcumque Beneficia Ecclesiastica, etiam Canonicatus, *Præbendas* & Dignitates in quibusvis Cathedralibus, ac Collegiatis Ecclesiis, & præcipuè in hac Cathedrali N. obtinendas (sine Cura Animarum) habilem, & idoneum æstimamus, & reputamus. In quorum, &c. Datum, &c.

N. Episcopus N.

Loco ✠ Sigilli.

N. Cancellarius Episcopalis.

ADNOTATIONES.

1 PRESBITERUM N. Habilitas ad Beneficia resultat major ex Presbyteratu, quàm ex simplici Cle-

ricatu, Rot. coram Seraph. *decif. 968. n. 1. & 2.* & coram Duno. Jun. *decif. 118. n. 3. & decif. 950. num. 4.* Et si commendatus haberet alias qualitates, puta, quod sit verus in Theologia, Confessarius, Exami-

H 2 mi-

minator, vel iudex Synodalis, vel alia munera laudabiliter exerceat, aut execuerit, debet Episcopus, sive Vicarius Generalis in testimonialibus sigillatim hæc exprimere, quia apud Datariam multum ponderant, & est de jure, quod Beneficia Ecclesiastica debeantur habenti majores qualitates, ut dixit Rot. in dicta decis. 950. n. 9. coram Duno. Jun.

2. **SCIENTIAQUE PRÆDITUM.**
 Quamvis Canonicatus etiam Cathedralis, juxta doctrinam Navarr. in cons. 11. de injur. & dam. dat. & cons. 97. num. 6. de Simon. quem sequitur Ricc. prax. For. Eccles. part. 1. resol. 403. not. 6. dicatur Beneficium simplex: Nihilominus ad illum obtinendum requiritur scientia major, quæ non exigitur in Clericis minorum Ordinum, & quod Canonicus, non solum linguam latinam rectè calleat, sed in litteris ita profecerit, ut suo consilio possit aliquando Ecclesiam, & Episcopum juvare, ne contingat ad Capitulum duci Oves, & Boves,

ut inquit Lotter. de re Benefic. lib. 2. qu. 50. n. 53. Jura etenim præsumunt Canonicos Ecclesiæ Cathedralis esse peritos, & consilio maturos, c. Statutum de rescript. in sexto.

3. **PRÆBENDAS.** Non tamen Theologalis, seu Pœnitentialis: Nam si de harum provisione agendum esset, testimoniales litteræ deberent fieri magis specificæ, & commendari ætas, & cæteræ qualitates pro illis requisitæ, de quibus jam supra loquuti sumus.

Testimonialium paupertatis pro
 Dataria.

FORMULA XII.

SUMMARIUM.

1. Paupertas quomodo probetur.
2. Episcopus, qui de paupertate absolute testari non potest, mittit acta ad Datarium.

N. Episcopus, sive Vicarius Generalis N.

PER præsentem fidem facimus, & testamur Petrum N. & Luciam N. hujus Diocesis esse pauperes, & miserabiles, adeo ut ex labore, & industria eorum victum sibi ipsis parare cogantur, prout ex fide Parochi, & depositione Testium familiarium vicinorum fide dignorum Nobis constare fecerunt; In cujus rei testimonium præsentem dedimus subscriptas, & sigillo munitas. Datum &c.

N. Vicarius Generalis N.

Loco ✱ Sigilli.

N. Cancellarius Episcopalis.

ADNOTATIONES.

1. **TESTIVM FAMILIARIVM.** Licet paupertas probetur etiam Testibus deponentibus de communi reputatione, & fama, ut tradit Tusch. litt. P. concl. 162. n. 1. Rot. cor. Pamphil. dec. 676. n. 1. ex illo principio, quod paupertas, uti qualitas connaturalis, facile præsumatur, & quilibet in hanc lucem pauper, & nudus ingreditur, c. Sicut 47. dist. D. Paulus 1. ad Tim. c. 6. Nihilominus modus tutior illam probandi est inductio Testium fami-

liarium, seu vicinorum, qui præsumuntur informati, ut docent Gratian. discept. 660. n. 1. & seqq. Tusch. d. concl. 162. n. 4. ubi dicit, quod melius probari non potest.

2. Si verò Testes inducti deponerent, quod Petrus, & Lucia possideant aliqua bona, & Ordinarius non posset de paupertate simpliciter, & absolute fidem facere, tunc illorum integrum examen mittitur ad Datarium, ad hoc, ut ipse judicet, an dispensandi dici valeant pauperes, nec ne, juxta praxim, quam docet Corrad. prax. dispensat. lib. 8. cap. 5. n. 22.

Alia